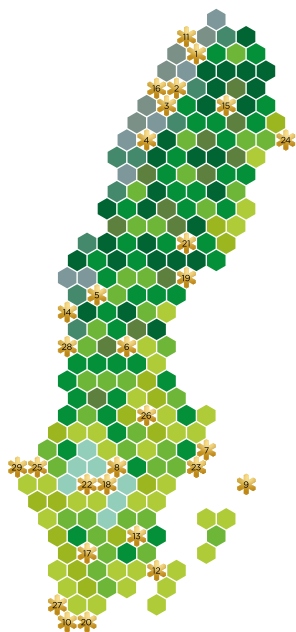

SVERIGES NATIONALPARKER

1. ABISKO - Lättillgänglig fjälldal med en ovanligt rik flora.
2. STORA SJÖFALLET / STUOR MUORKKE - Mäktiga fjälltoppar, glaciärer och tallurskogar.
3. SAREK - Storslagen och krävande vildmark i ett unikt fjälllandskap.
4. PIELJEKAISE - Vidsträckt orörda fjällbjörkskogar.
5. SONFJÄLLET - Lågfjäll och naturskog med gott om björn.
6. HAMRA - En sällsynt helhet av naturliga skogar, myrar och vattendrag.
7. ÅNGSÖ - Genuint odlingslandskap med betesdjur och slätter.
8. GARPHYTTAN - Äldre odlingslandskap där både hasselmus och nötkräka fått en fristad.
9. GOTSKA SANDÖN - Unik och sällsamt vacker ö med milsvida sandstränder.
10. DALBY SÖDERSKOG - Lummig lövskogslund på den skånska slätten.
11. VADVETJÄKKA - Sveriges nordligaste nationalpark är ett fjäll med djupa grottor.

12. BLÅ JUNGFRUN - Sägenomspunnen ö med släta berghällar, ädellövskog och vacker utsikt.
13. NORRA KVILL - En av få urskogsartade skogar i södra Sverige.
14. TÖFSINGDALEN - Dalgång med tallurskogar, blockmarker och forsande vatten.
15. MUDDUS / MUTTOS - De stora myrarnas och urskogarnas land.
16. PADJELANTA / BADJELÄNDA - Böljande fjällhedar och stora sjöar långt från närmaste väg.
17. STORE MOSSE - Det största svenska myrområdet söder om Lappland.
18. TIVEDEN - Skogslandskap med vildmarkskänsla.
19. SKULESKOGEN - Kust med storslagna utsikter och världens högsta landhöjning.
20. STENSHUVUD - Kustberg, ädellövskog, inbjudande hedar och stränder.
21. BJÖRNLANDET - Berg, stup och storskog med spår av forna tiders bränder.
22. DJURÖ - Skärgårdslandskap i Västeuropas största insjö.
23. TYRESTA - Orörd storskog strax söder om Stockholm.
24. HAPARANDA SKÄRGÅRD - Skärgårdslandskap med långgrunda sandstränder.
25. TRESTICKLAN - Våglös ödemark med milsvida utsikter från talklädda bergsryggar.
26. FÄRNEBOFJÄRDEN - Mosaik av lövrika skogar och vatten vid nedre Dalälven.
27. SÖDERÅSEN - Lövskogar, rasbranter, strömmande vattendrag och ett rikt växt och djurliv.
28. FULUFJÄLLET - Här vid Sveriges högsta vattenfall möter urskogen fjället som är vitt av lav.
29. KOSTERHAVET - Artrikt havs- och skärgårdsområde med landets enda korallrev.

KONTAKT
kosterhavet.vastragotaland@lansstyrelsen.se
Telefon: 010-224 40 00

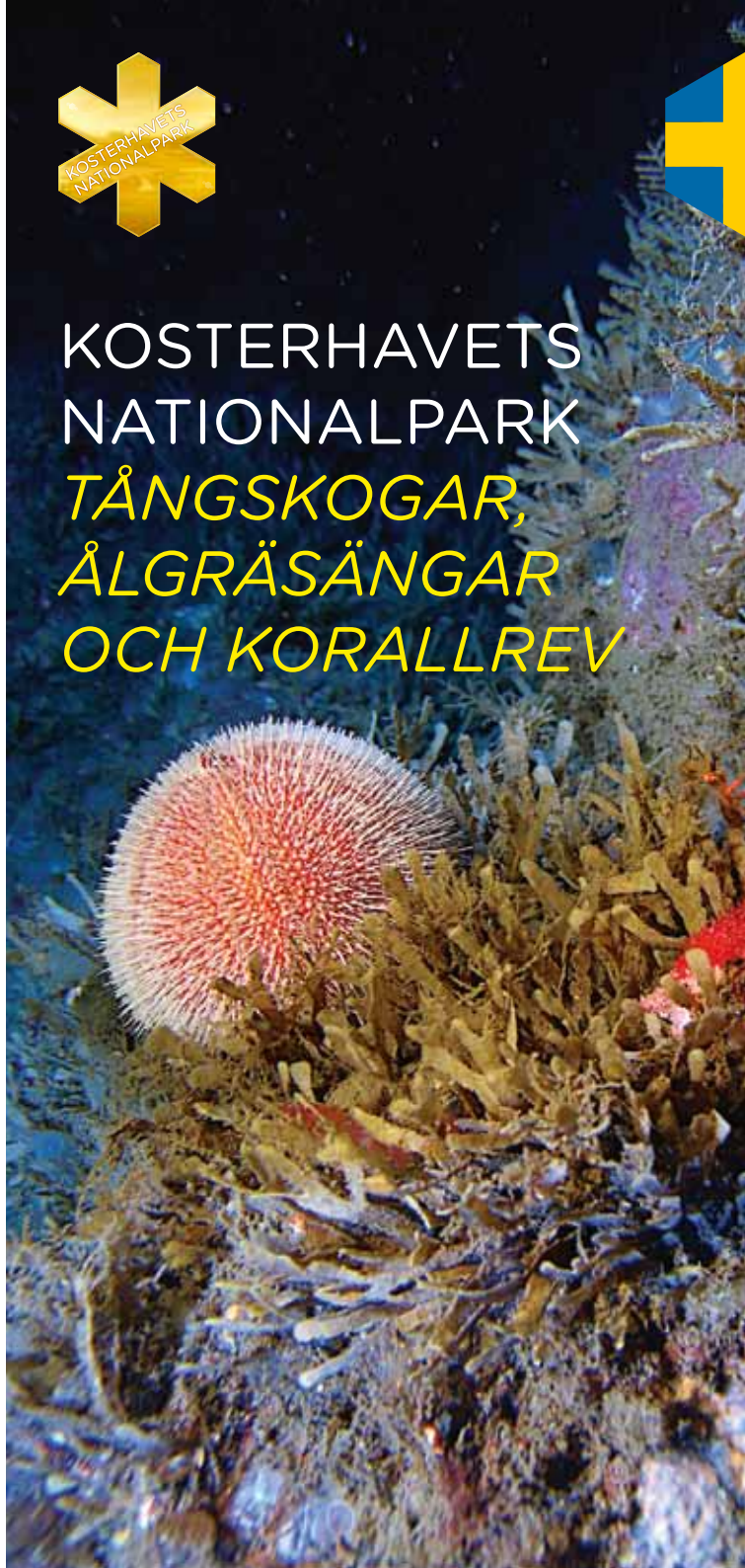
naturvardsverket.se
Ansvarig för Sveriges
nationalparker.

Produktion: Susanne Liljenström & Karin Björk. Foto: Martin Almqvist, Karin Björk, Thomas Eliasson, Svanthe Hultengren, Stefan Husar, Libbeth Jonsson, Jan Karlsson, Per Kleasson, Lars-Ove Luo, Tomas Lundvall, Sven-Gunnar Lumeryd, Ingele Sörqvist, Anita Tullrot, Anders Tysklind, Matti Åhlund. Illustrationer: Nils Forshed, Happy FB, Mai Persson, Hans Sjögren, Pål Thomas Sundhelli. Tryck: Responstryck 2012, 40 000 ex.

KOSTERHAVETS NATIONALPARK TÅNGSKOGAR, ÅLGRÄSÄNGAR OCH KORALLREV

Strandvallmon lyser på steniga stränder. Det är en ovanlig blomma som trivs i Kosterhavet.

Eremikräftan saknar skyddande skal på bakkroppen. Därför bor den inuti övergivna snäckskal.

LIVET UNDER YTAN

Kosterhavet är Sveriges första nationalpark för havet. Under ytan möter du skogar av tång och ängar med vajande ålgräs. Här kravlar krabbor och hummer på bottenarna och stim av makrill plöjer pilsnabbt genom det salta vattnet. I de mörka djupen gömmer sig ögonkorall, armfotingar och piprensare.

NATIONALPARKEN I KORTHET

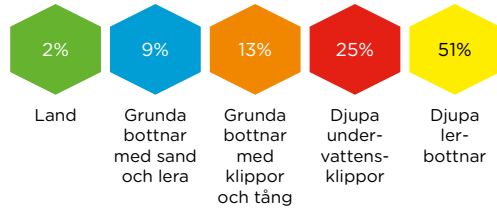
AREAL: Cirka 38 900 hektar

INVIGNINGSÅR: 2009

NÄRMASTE ORTER: Strömstad, Grebbestad, Tanumshede

LANDSKAP: Bohuslän

LÄN: Västra Götaland

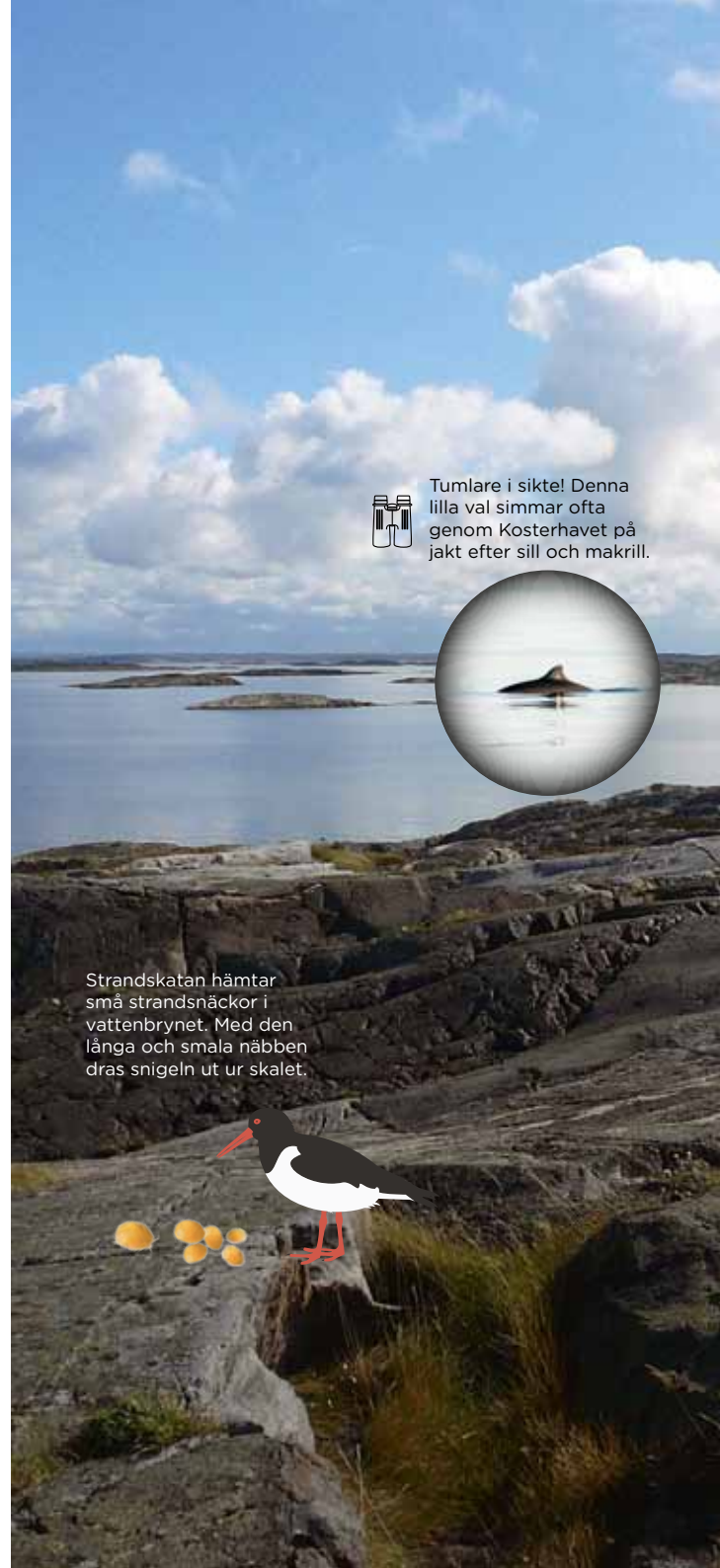

SVERIGES ARTRIKASTE HAV

Kosterhavet är Sveriges artrikaste havsområde med över 6000 olika djur och alger under ytan. Här finns västkustens alla typiska arter, plus ett stort antal arter som har sin största eller enda kända förekomst just här.

Många av de sällsynta och unika arterna finns i Kosterfjordens djupränna. Den löper genom nationalparken från norr till söder och har ett största djup på 247 meter. Rännan fortsätter ända ut till Nordatlantens kontinentalbranter. Därifrån förs oceaniskt vatten med hög salthalt och låg temperatur in i Kosterfjorden. Det gör det möjligt för många djuphavsdjur att leva här, helt nära kusten.

Förutom ett stort vattenområde omfattar nationalparken även delar av Rossö och ett stort antal holmar och skär, framför allt i skärgården sydväst om Koster. Syd- och Nordkoster ingår inte i nationalparken, med undantag för ett par områden på Sydkoster. Kosteröarnas rika natur är sedan länge skyddad som naturreservat.

Tumlare i sikte! Denna lilla val simmar ofta genom Kosterhavet på jakt efter sill och makrill.

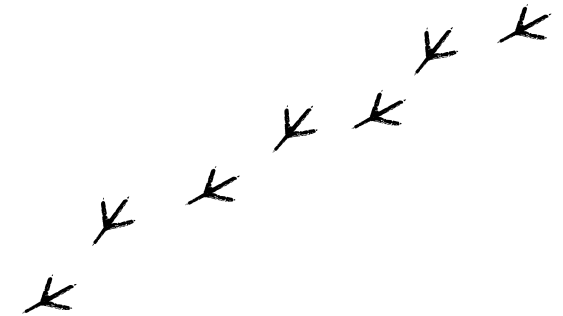

Strandskatan hämtar små strandsnäckor i vattenbrynet. Med den långa och smala näbben dras snigeln ut ur skalet.

NATUREN GÅR ÖVER GRÄNSEN

Kosterhavets unika undervattensvärld fortsätter norrut över riksgränsen och vidare in i den norska nationalparken Ytre Hvaler. Här finns flera stora korallrev, bland annat Tislerrevet som är ett av Atlantens allra största kallvattensrev inomskärs. Söder om Kosterhavet ligger Väderöarnas marina naturreservat. Även här finns ett rikt växt- och djurliv under ytan, samt välbevarade kulturminnen på den gamla lotsplatsen Storö-Ramnö.

GNEJSER OCH GRANIT

Nationalparkens öar och skär reser sig ur havet. På de renspolade klipporna kan man se hur bergarter från olika tidsepoker har formats och blandats om under områdets långa geologiska historia. Koster och skärgården väster om Kosterfjorden består av uråldriga gnejser. I kustbandet dominerar bohusgraniten som är en betydligt yngre bergart. På flera platser finns jättegrytor och mäktiga klapperstensfält.

FEM ENTREER

För att komma till nationalparkens huvudentré på Sydkoster tar du någon av Västtrafiks Kosterbåtar som avgår från Strömstad. Resan tar ungefär 45 minuter. På vägen passerar du genom vackra skärgårdsområden och över Kosterfjordens djupränna. Övriga entreer når du med egen bil eller med Västtrafiks bussar.

1 HUVUDENTRÉN. Nationalparkens informationscentrum – naturum - ligger vid Ekenäs på Sydkoster. Här finns kunnig personal och en utställning som berättar om naturen i Kosterhavet.

2 ENTRÉ STRÖMSTAD. Strömstad infocenter ligger i Södra hamnen vid Kosterbåtarnas tilläggningsplats. Här hittar du information om turbåtar, boende och vad som är på gång i och runt Kosterhavet.

3 ENTRÉ SALTÖ. Mjuka skogsstigar för dig ner till stranden. Vandra över klipporna och blicka ut mot det vida havet. Vid badplatsen finner du en snorkelled, en naturstig under ytan.

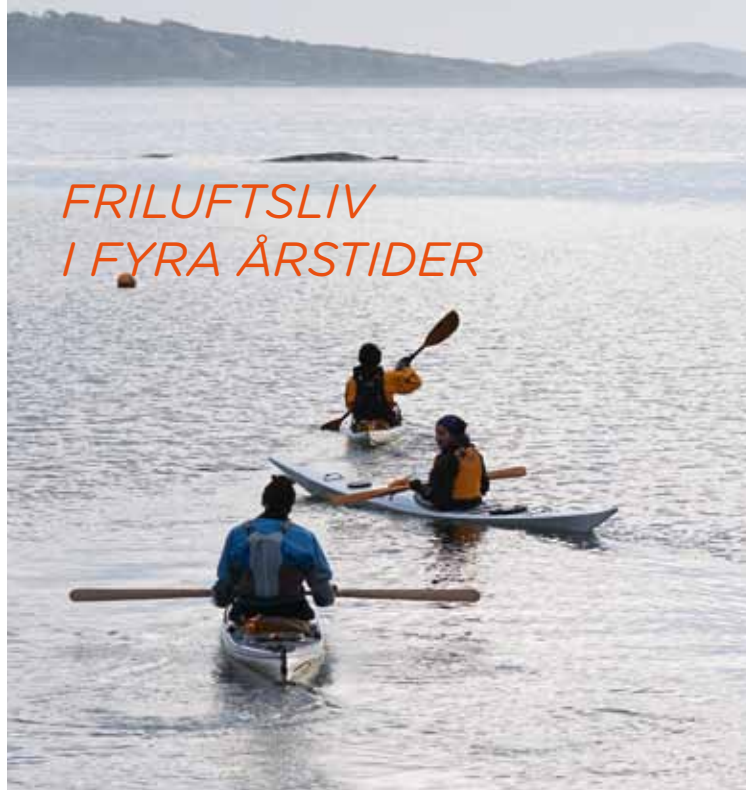
4 ENTRÉ ROSSÖ. Rossö hamn var en gång i tiden centrum för en omfattande hummerhandel i Kosterhavet. I hamnmagasinet finns information om nationalparken och en utställning om hummer och hummerfiske.

5 ENTRÉ RESÖ. I den lilla fiskehamnen på Resö kan du komma i närkontakt med det yrkesfiske som bedrivs i Kosterhavet. Flera räkrälare har sin hemmahamn här.

FRILUFTSLIV I FYRA ÅRSTIDER

VINTER: Vandra längs stränderna och leta efter rockägg, musselskal och annat som stormarna kastat upp.

VÅR: Spana efter strandskatan och lyssna till ejdrarnas "aouh" när de samlas i stora flockar i vikar och sund.

HÖST: Paddla kajak i det ännu ljumma havet, njut av stillheten efter en intensiv sommar.

SOMMAR: Bada och snorkla, fiska strandkrabbor från bryggan.

Kontakta Strömstads infocenter eller någon av Tanums turistbyråer för tips om naturguidning, kajakuthyrning, säl safari samt fiske- och båtutflykter. Där finns också information om boende.

FÖRESKRIFTER

För att alla ska trivas och av hänsyn till känslig natur gäller speciella regler i nationalparken. Fullständiga föreskrifter finns att läsa på informationstavlor ute i nationalparken.

- Du får inte gräva upp växter, plocka ostron, ta bort eller omlagra sten.
- Din hund ska vara kopplad.
- Du får endast elda på anvisade platser.
- Du får inte cykla eller framföra motordrivet fordon annat än på vägar.
- Du får tälta högst två dygn i följd på samma plats. På Syd- och Nordkoster råder tältförbud, förutom på campingplatserna. Perioden 1 juli till 15 augusti är det förbjudet att tälta mellan kl 10.00 och kl 18.00 på Tenholmarna, Burholmen, Bockholmen och Store Bror.
- Du får förtöja och ankra på samma plats högst två dygn i följd.
- Du får inte dra upp din båt, förtöja eller ankra närmare än 50 meter från sandstränder. Kanoter och kajaker får dras upp om de placeras så att badstränder inte blockeras.
- Du får inte tomgångsköra din båt eller använda motordrivet laddningsaggregat.
- Den 15 maj till 31 augusti gäller max 5 knop i delar av nationalparken.
- Respektera säl- och fågelskyddsområden. Håll minst 100 meters avstånd.
- I bottenskyddsområden är det förbjudet att ankra, fiska med botten-träl och använda redskap som kan skada bottenarna.

Observera att i anslutning till parken finns det områden som är naturreservat, bland annat på Nord- och Sydkoster. För dessa kan andra regler gälla för besökare, se skyltar i respektive reservat.

FEM SAKER DU INTE FÅR MISSA

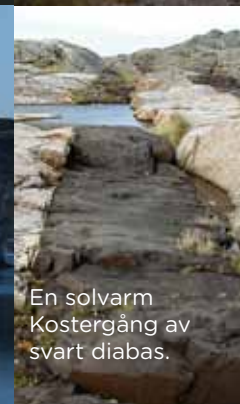
Vandringslederna på Koster som tar dig till fina utsiktsplatser.

En blöt sjöstjärna i naturums klappakvarium.

Historiens vingslag på Ursholmens fyrplats.

En solvarm Kostergång av svart diabas.

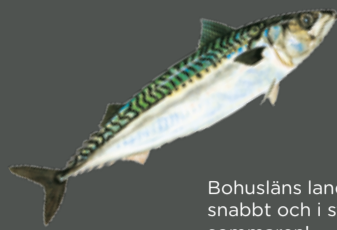

Snorkellederna som visar dig djur och växter under ytan.

1 LÅNGEGÄRDESHOLMEN

Ett av flera områden i nationalparken som har röjts för att gynna den biologiska mångfalden. Här trivs den sexfläckiga bastardsvärmaren.

Bohusläns landskapsfisk makrill simmar snabbt och i stora stim. Nappar bra på sommaren!

Ögonkorall. Sveriges enda levande korallrev finns på 85 meters djup i nationalparkens nordligaste del.

6 RÖRVIKS BADPLATS

Här kan du testa en av Kosterhavets snorkelleder. Simma längs repet som ligger på botten och hitta skyltarna som berättar om djur och växter under ytan.

2 JUTHOLMEN

Bli inte förvånad om du träffar på den här krabaten när du går i land. Getterna tillhör Kosterhavets bästa naturvårdare. Deras bete gör gott för blomrikedomen.

3 SOMMARSHAMNEN

I berghällarna i Brevik finner du spår av en dramatisk geologisk historia. Leta efter de stora ljusa kristallerna av fältspat som ligger insprängda i graniten.

4 URSHOLMENS FYRPLATS

Kosterhavets utpost i väster. Följ stigen från hamnen upp till fyrtornen. Vid klart väder kan du ana Väderöarna långt i söder. På öns västsida finns ett stort hällkar - där är härligt att bada!

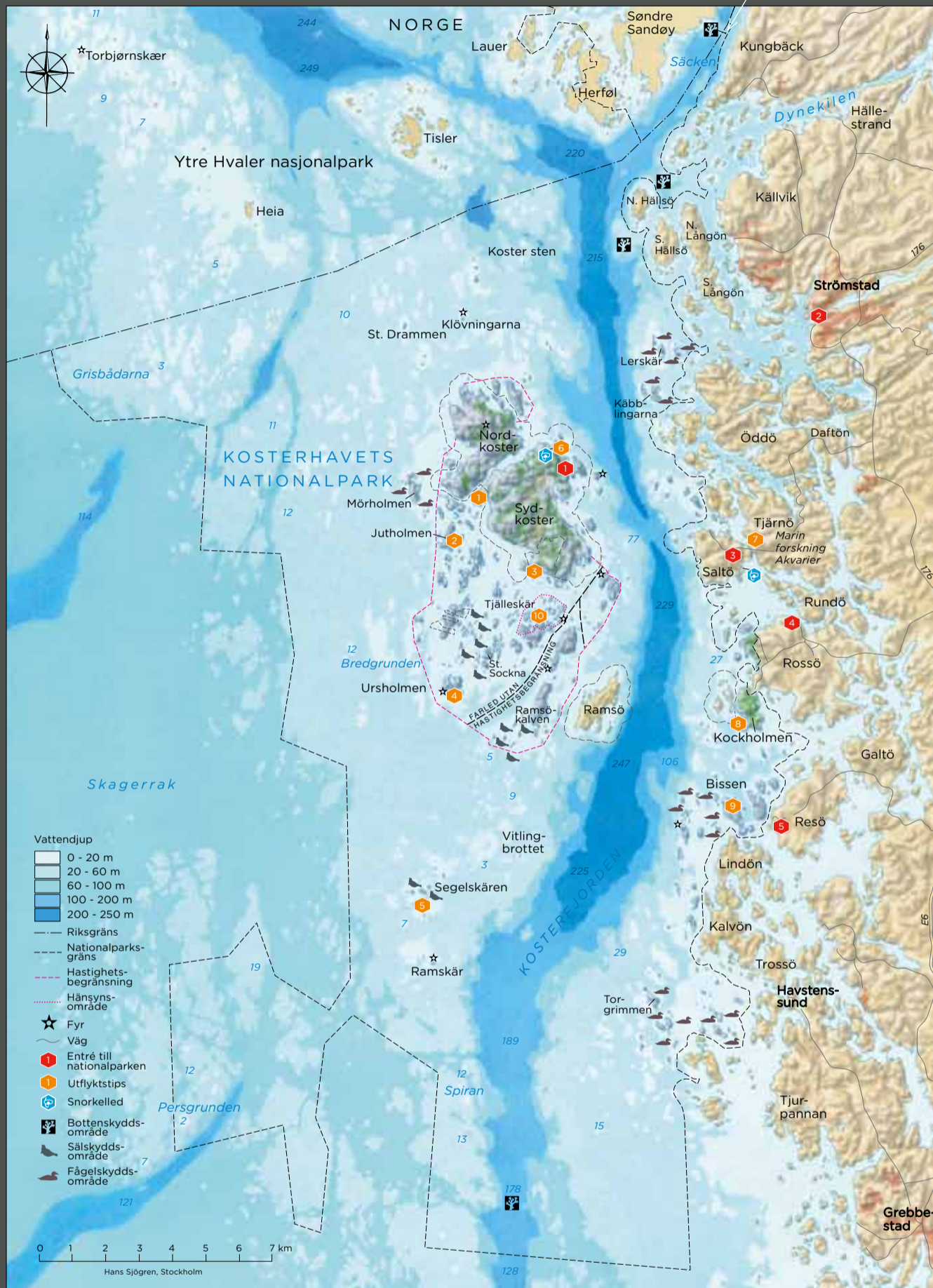

5 SEGELSKÄREN

Sälens och skarvens rike. Tänk på att hålla avstånd så att du inte stör. Perioden 15 maj till 15 juli får du inte gå närmare än 100 meter från öarna. Då har sälarna ungar och är särskilt känsliga.

På klippor som gödglas av fåglarnas spillning frodas lysande orangelavar och vägglavar.

Orkidén St Pers nycklar växer på öppna ängs- och betesmarker. Tänk på att alla orkidéer är fridlysta - njut av dem där de växer!

Stor piprensare och fotbollssvampdjur lever i Kosterhavets djuprädda. Det är två ovanliga arter som inte finns på andra platser längs Sveriges kust.

7 TJÄRNÖ AKVARIUM

På Lovécentret Tjärnö finns Sveriges artrikaste akvarium. Här möter du maneter, fiskar och många andra av Kosterhavets invånare.

8 KOCKHOLMEN

Följ stigen genom skogen och ut mot klipporna. Här är fina skådarplatser för den fågelintresserade. Längs stränderna finns stora klapperstensfält.

9 BISSEN

Under sillperioderna bodde många fiskare här ute. På ön finns det gott om raserade stenmurar i olika former. Det är lämningar av gamla förråd och övernattningshyddor.

10 TJÄLLESKÄREN

Hänsynsområde. Njut av stillheten bland sälar och sjöfåglar. Genomfartstrafik med motorbåtar är ej tillåten. Här finns en fin liten naturhamn.

KONTAKT / HITTA HIT

www.kosterhavet.se
Länsstyrelsen i Västra Götaland
tel 010-224 40 00

Kosterhavets nationalpark ligger i norra Bohuslän och kan nås från flera av kustens orter. Ta tåget längs Bohusbanan eller följ E6:an norrut mot norska gränsen. Från Strömstad avgår året runt Västtrafiks båtar som på sin väg till Kosteröarna passerar genom nationalparken. Från Resö, Rossö och Saltö bjuds fina utsikter över Kosterhavet och där hittar du också mer information.

